

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/74/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116227745
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2116227745.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci žalobcov: 1. C. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, 2. P. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, 3. B. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, 4. B. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, všetci zastúpení advokátom : JUDr. Dalibor Kuciaň, Nitrianska 5, Piešťany proti žalovaným: 1. Ing. Q. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, K., 2. Business Point, s.r.o., IČO: 44932014, Tbiliská 29, Bratislava, obaja zastúpení advokátom : JUDr. Jindřich Stoszek, Černyševského 26, Bratislava, 3. KOOPERATÍVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 00585441, Štefanovičova 4, Bratislava, zastúpený advokátom : JUDr. Baltazár Mucska, Vajnorská 55, Bratislava, o ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného 3 proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 21C/290/2016 - 158 zo dňa 4. decembra 2018 v jeho výrokoch III., IV., V., IX., X., XI., takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch III., IV., V., IX., X., XI. potvrdzuje.
- II. Žalobcovia 1., 3. a 4. majú voči žalovanému 3. nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Odvolaním žalovaného 3 napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne :
 - „ I. Súd konanie o žalobe žalobkyne v 1. rade v časti o zaplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 39.268,40 eur zastavuje.
 - II. Žalobkyňa v 1. rade má voči žalovaným v 2. a 3. rade nárok na náhradu trov konania o zaplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 95 % s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.
 - III. Žalovaní v 2. a 3. rade sú povinní zaplatiť žalobkyňi v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.
 - IV. Žalovaní v 2. a 3. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.
 - V. Žalovaní v 2. a 3. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 4. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.
 - VI. Súd žalobu žalobcov v 1., 3. a 4. rade vo zvyšnej časti zamietá.
 - VII. Súd žalobu žalobcu v 2. rade zamietá.
 - VIII. Súd žalobu voči žalovanému v 1. rade zamietá.

IX. Žalobkyňa v 1. rade má voči žalovaným v 2. a 3. rade nárok na náhradu trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

X. Žalobca v 3. rade má voči žalovaným v 2. a 3. rade nárok na náhradu trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

XI. Žalobca v 4. rade má voči žalovaným v 2. a 3. rade nárok na náhradu trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

XII. Žalovaný v 1. rade má voči žalobcom v 1., 2., 3. a 4. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jedným z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalobcov.

XIII. Žalovaní v 2. a 3. rade majú voči žalobcovi v 2. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jednému z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť žalobcu v 2. rade voči druhému žalovanému.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1, § 193 Civilného sporového poriadku (CSP), § 11, § 13 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 116 § 822, § 823, § 415, § 420, ods. 1 a ods. 2, § 427 ods. 1 a 2, § 442 Občianskeho zákonníka (OZ) § 4 ods. 1, ods. 2, ods. 4, § 2 písm. d), e), g), h), i), j) zákona, § 16 č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "Zákon o PZP a vecne tým, že žalobkyňa 1 po začatí konania zobrala svoju žalobu v časti o zaplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia späť z dôvodu, že žalovaný 3 jej sumu 38.304 eur zaplatil po podaní žaloby. Žalobu však vzala späť v celej časti požadovaného nároku, preto súd vo výroku I. konanie v časti o zaplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 39.268,40 eur zastavil, keď nebol potrebný súhlas žalovaných, nakoľko k späťvzatiu došlo skôr, ako začalo pojednávanie.

3. Zo spisu Okresného súdu Trnava sp. zn. 24T/8/2017 vyplýva, že rozsudkom č.k. 24T/8/2017-357 zo dňa 14.03.2017 bol žalovaný 1 ako obvinený uznaný vinným, že dňa 18.08.2015 v čase o 13.40 hod. viedol po ceste I/61 medzi obcami Trnava a Bučany osobné motorové vozidlo zn. Audi Q7, EČ BLI20JY, pričom za dažďa neprispôsobil rýchlosť jazdy technickému stavu vozidla, povahe a stavu vozovky, ako aj svojím schopnostiam, v dôsledku čoho v km č. 56 v smere jazdy na obec Bučany s vozidlom dostal šmyk, prešiel do protismerného jazdného pruhu, kde čelne narazil do vozidla zn. Škoda Octávia, EČ HC317 AT idúceho v smere od obce Bučany na obec Trnava, ktoré ako vodička viedla C. K. a spolujazdkyňou bola U. U., následne bolo vozidlo Škoda Octávia odrazené do vozidla zn. Škoda Felícia, EČ HC097AY, ktoré ako vodič viedol Q. E., jazdici v smere od obce Bučany na Trnavu, pričom pri čelnej zrážke vozidiel Audi Q7 a Octávia U. U. utrpela závažné poranenie trupu vedúce k rozvoju úrazovokrvácavého šoku, ktorý vyústil do nezvratného štádia so zlyhaním činnosti srdcovo-cievneho systému a následnej bezprostrednej smrti U. U. a C. K. utrpela pomliaždenie a odreninu hrudníka v prednej časti, pomliaždenie brušnej steny v oboch podbruškách s pomliaždením a odreninou oboch predných častí lopát bedrových panvy, zlomeninu jabĺčka trieštivú vľavo s posunutím úlomkov, tržnú ranu kolena vpravo s poškodením kĺbového púzdra a stabilizátora jabĺčka so zlomeninou hrotu jabĺčka vpravo a zlomeninu vnútorného kĺbového hrboľa stehnovkej kosti bez posunutia úlomkov vpravo s dobou liečenia 4 (štyri) mesiacov. Q. I. svojím konaním porušil ustanovenie § 16 ods. 1 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, za to sa odsudzuje podľa § 149 ods. 2, § 38 ods. 2, ods. 3 § 36 písm. k), písm. l), § 37 písm. h), § 41 ods. 1 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní dva roky, podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa výkon trestu odňatia slobody podmienične odkladá, podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určuje skúšobnú dobu v trvaní štyri roky, podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona obvinenému ukladá trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu v trvaní päť rokov. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku sa poškodení C. K., B. U., Ing. P. K., Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., Sociálna poisťovňa, a.s. so svojimi nárokmi na náhradu škody odkazujú na civilný proces. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 14.03.2017. Zo znaleckého posudku znalca Ing. Miloša Kosíka č. 67/2015 (č.l. 229 trestného spisu) vyplýva, že príčinou zrážky medzi vozidlom Škoda Octávia a vozidlom Audi bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Audi, ktorá spočívala v tom, že sa s vozidlom pohyboval v protismernej časti vozovky. Z technického hľadiska je prijateľné a vzhľadom na zistené skutočnosti (na vozidle ako zadné pravé koleso namontované rezervné koleso, mokrá cesta s

vyjazdenými koľajami s vrstvou vody) veľmi pravdepodobné, že vodič vozidla Audi sa s vozidlom dostal do protismernej časti vozovky v dôsledku straty smerovej stability, resp. šmyku. Príčinou vzniku šmyku počas jazdy po oblúku v zákrute bola skutočnosť, že sa na mokrej ceste pohyboval s vozidlom rýchlosťou vyššou ako bola rýchlosť jazdy s daným vozidlom bez šmyku. Výrobcom bola na rezervnom kolese zvýraznená doporučená (dovolená) rýchlosť jazdy pri použití kolesa na suchej ceste 80 km/h. Rezervné koleso malo odlišný dezén (užšie drážky na odvádzanie vody) ako ostatné tri pneumatiky. V zápisnici o výsluchu spísanej na Okresnom riaditeľstve PZ v Trnave dňa 28.09.2016 (č.l. 45-45 trestného spisu) žalovaný 1 okrem iného uviedol, že 18.08.2015 išiel z Pezinka do Piešťan za klientom.

4. Žalobkyňa 1 pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že taký vzťah, ako mala žalobkyňa 1 so svojou matkou, má málokto, boli stále spolu, bývali u rodičov aj s manželom asi 8-9 rokov, v čase dopravnej nehody už u nich nebývali. Majú postavený dom oproti domu rodičov len aby žalobkyňa 1 bola blízko pri svojej mamičke. Žalobkyňa 1 sa teraz pozerá, ako v tom dome je smutný otec sám a trúchli. Je pravdou, že túto vec ťažko nesie žalobkyňa 1 a aj celá rodina, na mamičku boli fixovaní a mali krásny vzťah. Mama vždy tvrdila, že život je najväčšia hodnota a nech si ho vážia, majú len jeden. Bola veľmi empatická a dobrosrdečná, vedela sa vžiť do druhých. Žalobkyňa 1 sa dodnes lieči v psychiatrickej ambulancii, berie lieky na úzkostné stavy, lebo by to nezvládla, obraz nehody sa jej vracia každý deň každú minútu, vidí to stále, nevie sa zmieriť s tým, že jej takto odišla. Žalobkyňa má aj trvalé následky zo zranení, ktoré utrpela, nemôže vykonávať všetky práce, ktoré dovtedy vykonávala, napr. športy, ktoré dovtedy vykonávala, v práci môže len sedieť. Vďačí manželovi za to, že sa o ňu staral počas jej PN, ktorá trvala rok, bola imobilná na lôžku, všetky základné potreby aj hygienické vykonávala na lôžku. Jej život sa nenávratne dramaticky zmenil. Keby nemala pri sebe manžela, tak celú túto situáciu nezvládne. Na margo toho, že bola veľmi dlho na lôžku, potom, keď sa začala stavať na nohy, chodila na rehabilitácie, ktoré boli potrebné a manžel bol jej psychickou oporou. Nikdy v živote by si nedovolila vyčísliť život svojej mamičky, ľudský život sa nedá vyčísliť.

5. Žalobca 2 pri výsluchu na pojednávaní uviedol, že dopravná nehoda mu úplne zmenila život. Prišiel o všetko, čo chcel v živote dosiahnuť - šťastie a rodinnú pohodu. Prišiel o prácu nie vlastnou vinou, ale vinou nezodpovedného vodiča. Manželka je stále na tom zle aj po vyše dvoch rokoch, či už psychicky, zdravotne, má stále samovražedné sklony, je na liekoch, plače, v noci máva zlé sny, kričí. On je vtedy hore, má z toho nervy, chveje sa, nemôže zaspáť. Život sa mu zmenil kvôli tomu. Manželka je iná, sú nešťastní. Prišiel o prácu, 10 rokov pracoval vo Viedni, začínal tam ako obyčajný robotník a vypracoval sa, šéf mu dával lepšie a lepšie úlohy, po 5 rokoch sa stal zamestnancom, predtým pracoval ako živnostník. Keď sa to stalo, išiel z práce domov a už nikdy do práce do Viedne neprišiel, a to kvôli tomu, že od toho dňa sa musel o manželku starať, bola viac ako 2 mesiace imobilná, hygienické potreby a všetko ostatné vykonávala na lôžku, staral sa o ňu aj o domácnosť. Chodieval s ňou na rehabilitácie, vyšetrenia, psychiatrovi, postupne ju stavali na nohy, pretože mala veľmi ťažké poranenia, nevedela chodiť, mávala veľké bolesti. Niekoľkokrát jej volal RZP či už kvôli bolestiam a kvôli hyperventiláciám. Bol jej psychicky oporou. Dovolí si tvrdiť, že nebyť jeho, tak už tu nie je. Intenzívna starostlivosť trvala rok, v marci - trištvrte roka po nehode išla na tretiu operáciu, kde musela opäť chodiť na rehabilitácie, vozil ju, cvičil s ňou až dovtedy, kým išla na liečenie. Po liečení išla už do práce. V práci to nezvláda ani teraz, ale má umožnené, že môže sedieť a nemusí sa namáhať, bolesti má však stále, chodí na vyšetrenia, nevedia jej zistiť z čoho ich má. Používa rôzne maste, masáže, nič nepomáha. Žalobca 2 žiada priznanie majetkovej ujmy a ušlého zisku za 13 mesiacov, čo je obdobie, po ktoré sa on nemohol zamestnať. Novú prácu si musel nájsť takú, aby pracoval z domu, pretože nie je možné nechať manželku samú. Má úzkosti, depresie, musí s ňou niekto byť, v práci alebo doma - otec, švagor, švagriná, neter. Čo sa týka nemajetkovej ujmy, je to vo vzťahu jeho a jeho manželky, nie voči svokre, hlavne ako sa mu zmenil život. Dovtedy mal iný život, napr. on s manželkou boli veľmi športovo založení - behal, plávali, bicyklovali a každý rok niekoľkokrát chodievali na lyžovačky. Žalobca 2 vyrastal pod Tatrami, lyžoval a bežkoval stále, zúčastňoval sa aj na majstrovstvách. K tomuto priviedol aj manželku. Začali zapájať do lyžovania aj svojich známych a rodinu a prelyžovali celé Slovensko, ČR, Rakúsko. Teraz sa manželka na lyže nepostaví a ak by chcel ísť sám alebo s niekým iným, nevie si to predstaviť, lebo vždy boli s manželkou spolu, môže to potvrdiť každý, kto ich pozná, všade boli spolu a všetko robili spolu. Teraz už nelyžuje. Keďže má manželka bolesti, aj v súčasnosti sa musí starať o domácnosť, ona nezvláda domáce práce ako navariť, žehliť, upratovať, umyť podlahu, okná. Postavili si dom na svahovitom pozemku, kde manželka ešte pred nehodou navrhla založiť ovocný sad a pestovať aj zeleninu, o všetko sa teraz musí starať sám. Ona nechce ani žiť ani sa už starať o ovocný sad. Ďalšie obmedzenia sú niekedy v maličkostiach, napr. potreboval odviezť auto do servisu, manželka nejazdí. Ak potrebuje odviezť, musí sa

odviezť sám, naspäť zo servisu musel ísť autobusom, je obmedzovaný v tomto. Chodievali na kúpaliská, teraz už nechodievajú, pretože manželka má zjazvené kolená a bolo by jej to nepríjemné. Chcel, aby išla aspoň plávať, ale ona nechcela. Na kultúrne podujatia nechodia, predtým chodili napr. na plesy, svadby, sadnúť si, mala rada ľudovú hudbu. Teraz majú hody, chce, aby ju zobral k jeho mame, nechce počuť doma hudbu z hodov, lebo jej to pripomína matku. Keď sú nejaké oslavy, Vianoce, Veľká noc, všetko to je o tom, aby to rýchlo prešlo, lebo zvlášť vtedy je na tom veľmi zle. Život mu ešte prinesie veľa obmedzení kvôli tomu, čo sa stalo. Žalobca 2 je z toho celkovo veľmi unavený a nahnevaný, nešťastný. Žalobca 2 si s manželkou plánovali založiť rodinu. Od nehody spolu sexuálne nežijú. Manželka si každý deň a večer spomenie na svoju mamu. Máva taktiež bolesti v oblasti panvy, nevedia jej zistiť z čoho, chodí po vyšetreniach už dva roky, pred nehodou to nemala. Žalobca 2 navrhuje priznať nemajetkovú ujmu vo výške 60.000 eur za to všetko, čo prežil a ako je obmedzovaný celý život, mal by si pýtať ďaleko viac. Očividne si protistrana neuvedomuje, čo prežíva a ako žije, inak by takúto otázku nepoložila. Žalobca 2 neuvažoval nad tým, ako naloží s tými peniazmi, manželka bude potrebovať rôzne kúpele a rokmi to bude ešte horšie. Žalobca 2 neodpovedal na otázku právneho zástupcu žalovaného 3, či považuje uložený trest v trestnom konaní za primeraný. List, ktorý im poslal právny zástupca žalovaného 1 po nehode, nepovažovali za jeho ospravedlnenie, ale za prostriedok, ktorý bude použitý možno vďaka rade právneho zástupcu na súde pri pojednávaní, čo aj použité bolo. Žalobca 2 nebol priamym účastníkom dopravnej nehody, keď sa to stalo, volal mu JUDr. Z. z manželkinho telefónu, povedal mu, čo sa stalo. Manželka bola v šoku. Hneď v práci skončil a išiel do nemocnice, kde prišiel o 18.00 hod., manželka vtedy išla na operačnú sálu a 18.05-18.10 hod. im povedali, že svokra zomrela. Po operácii to manželke nepovedal, viezli ju na izbu, pýtala sa ho, či je všetko v poriadku, kývol, že nie. Bol tam aj svokor a odvtedy manželka dostala akútnu stresovú situáciu a odvtedy jej museli podávať vysoké dávky liekov, uspať ju, chcela sa zabiť. Bol pri nej každý deň v nemocnici, celý týždeň. Domov sa chodil len prezliecť, bola v kuse na utišujúcich liekoch, bola tam niekoľkokrát psychologička, manželka kričala. Prvýkrát sa prejavilo to, že chcela vyskočiť z okna nemocnice. Mala však polámané obidve kolená, sestričky ju siahli z parapety, psychicky to nezvládla.

6. Žalobca 3 pri výsluchu na pojednávaní uviedol, že láska k jeho mamine sa nedá slovami popísať. Vie, že právny zástupca žalovaných spochybní jeho lásku k mamine tak, ako to spravil jeho sestra, preto to žalobcu 3 dosť odrádza. Zmenil sa im komplet celý život po smrti mamy. Boli jedna krásna veľká rodina, neboli tri rodiny, sestra býva oproti rodičovskému domu a žalobca 3 kúpil dom vo vedľajšej uličke. Ich rodinu držala po kope mama. Žalobca 3 mal horšie detstvo, otec bol na neho v detstve veľmi prísny, mama ho pred ním zastávala, bol to anjel. Bola to jeho jediná opora, kde sa môže vyžalovať. Bohužiaľ ani s manželkou si tak nerozumie, ako si rozumel so svojou maminou. Narodil sa mu pred 9 mesiacmi synček, ktorého si mamina veľmi priala. Žalobca 3 má aj jednu dcéru. Trápi ho to, že jeho syn už nezažije svoju babku. Vedie ho k tomu, aby vedel, čo to bolo za ženu, chodí s ním aj na cintorín. Mrzí ho to, že sa ho nedožila, keď si ho takto priala. Teraz to je celé zle. Predtým bola rodina kompletná, chodili spolu na dovolenky, chodili spolu lyžovať. Žalovaný mu zobral nielen maminu, ale celú rodinu. Sestra teraz s nimi nemôže chodiť lyžovať. Sestra už jeho deti nenaučí lyžovať. U rodičov boli stále, teraz sa rodičovskému domu vyhýba z toho hľadiska, že jeho tato je odvtedy odpísaný človek. Žalobca 3 stratil sestru čo sa týka normálneho života. Vyhýba sa rodičovskému domu, lebo nepočuje od otca nič iné, len plač a spomienky na to, ako to bolo. Je to pre neho deprimujúce. On to rieši tým svojím spôsobom, upíja sa k smrti. Ten človek im pochová aj otca vďaka tomu, že im zobral maminu. Otec sa trápi neskutočne, s mamou žil od 17. rokov. Staršiu dcéru si žalobca 3 vyženil, mladšia dcéra je celá babka, pripomína mu ju, je to pekné. Jeho dcéry mali s babkou fantastický vzťah, chodievali spolu na nákupy, na vianočné trhy. Oni boli jeden celok, neboli to tri rodiny. Teraz je to všetko o ničom. Každý vie, čo je láska k rodine. Otec bol na neho zlý, tvrdý, mamina bola jeho kamarátka. Žalobca 3 sa nebude vyjadrovať k tomu, ako dospel k požadovanej výške náhrady nemajetkovej ujmy.

7. Žalobca 4 pri výsluchu na pojednávaní uviedol, že on od dopravnej nehody nežije, hreší a pije, zabil mu manželku, ktorá bola najlepšia, najkrajšia. V tom okamihu zabil aj jeho. Túži po pomste. Všetko musí teraz robiť sám. Má dom, ktorý spolu postavili, odtŕhali si od úst, nabrali pôžičky, ktoré spoločne splatili a keď im malo byť lepšie, stalo sa toto. Je to hrozná, on na ňu stále myslí a stále sa s ňou rozpráva vo dne aj v noci. A ona mu neodpovedá, tak odpovie sám sebe za ňu. Miloval ju 40 rokov, vychovali dve deti, ktoré sa starajú o svoje rodiny a teraz ešte aj o neho. Strašne potrebuje tú ženu, bola strašne dobrá, chýba mu na každom kroku. Tri roky je to hrozná a bude to navždy hrozná. Miloval ju, mal ju rád, keď sa brali, on mal 19, ona 17, miloval ju celý život. Ona si sama navrhla dom, zveľaďovala ho, aj okolie domu, bavil ju život a keď všetko bolo na poriadku, pôžičky splatené, mohli si užívať, tak jej život zobral. Bola

to plánovaná vražda, len nevedel, koho zabije. Ako mohol ísť tak rýchlo po takej ceste. Žalobca 4 tade chodí celý život aj s manželkou tade chodili. Taký človek si nezaslúži žiť. Dopravná nehoda mu zmenilo všetko, ostal ako bez ruky a bez nohy. Ona sa starala o všetko. Vždy všetko robili spolu, aj všade chodili spolu. Nemôže v noci spávať, stále je hore a myslí na ňu, rozpráva sa s ňou. Nič ho na tomto svete už nebaví. Ona bola jeho všetkým. Mohol sa o ňu oprieť a teraz nemá nikoho. K určení sumy 150.000 eur žalobca 4 uviedol, že tá žena je nevyčísľiteľná, to málo pýtal. Je jeho vec, či tie peniaze dá na charitu alebo ich preleje hrdlom.

8. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že žalovaný 1 dňa 18.08.2015 v čase o 13.40 hod. viedol po ceste I/61 medzi obcami Trnava a Bučany osobné motorové vozidlo zn. Audi Q7, EČ BLI20JY, pričom za dažďa neprispôobil rýchlosť jazdy technickému stavu vozidla, povahe a stavu vozovky, ako aj svojím schopnostiam, v dôsledku čoho v km č. 56 v smere jazdy na obec Bučany s vozidlom dostal šmyk, prešiel do protismerného jazdného pruhu, kde čelne narazil do vozidla zn. Škoda Octávia, EČ HC317AT idúceho v smere od obce Bučany na obec Trnava, ktoré ako vodička viedla C. K. a spolujazdkyňou bola U. U., následne bolo vozidlo Škoda Octávia odrazené do vozidla zn. Škoda Felícia, EČ HC097AY, ktoré ako vodič viedol Q. E., jazdaci v smere od obce Bučany na Trnavu, pričom pri čelnej zrážke vozidiel Audi Q7 a Octávia U. U. utrpela závažné poranenie trupu vedúce k rozvoju úrazovo-krvácavého šoku, ktorý vyústil do nezvratného štádia so zlyhaním činnosti srdcovo-cievneho systému a následnej bezprostrednej smrti U. U. a C. K. utrpela pomliaždenie a odreninu hrudníka v prednej časti, pomliaždenie brušnej steny v oboch podbruškách s pomliaždením a odreninou oboch predných častí lopát bedrových panvy, zlomeninu jablčka trieštivú vľavo s posunutím úlomkov, tržnú ranu kolena vpravo s poškodením kĺbového púzdra a stabilizátora jablčka so zlomeninou hrotu jablčka vpravo a zlomeninu vnútorného kĺbového hrboľa stehnovej kosti bez posunutia úlomkov vpravo s dobou liečenia štyri mesiace, pričom žalovaný 1 svojím konaním porušil ustanovenie § 16 ods. 1 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo bola žalovaný 1 odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní dva roky, výkon ktorého mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní štyri roky a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu v trvaní päť rokov. Poškodení boli s nárokom na náhradu škody odkázaní na občianske súdne konanie. Uvedené mal súd preukázané z rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 24T/8/2017-357 zo dňa 14.03.2017, právoplatného dňa 14.03.2017, ktorým je súd v zmysle § 193 Civilného sporového poriadku viazaný.

9. Zo znaleckého posudku znalca Ing. Miloša Kosíka č. 67/2015 (č.l. 229 trestného spisu) bolo zistené, že príčinou zrážky medzi vozidlom Š Octávia a vozidla Audi bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Audi, ktorá spočívala v tom, že sa s vozidlom pohyboval v protismernej časti vozovky. Z technického hľadiska je prijateľné a vzhľadom na zistené skutočnosti (na vozidle ako zadné pravé koleso namontované rezervné koleso, mokrá cesta s vyjazdenými koľajami s vrstvou vody) veľmi pravdepodobné, že vodič vozidla Audi sa s vozidlom dostal do protismernej časti vozovky v dôsledku straty smerovej stability, resp. šmyku. Príčinou vzniku šmyku počas jazdy po oblúku v zákrute bola skutočnosť, že sa na mokrej ceste pohyboval s vozidlom rýchlosťou vyššou ako bola rýchlosť jazdy s daným vozidlom bez šmyku. Výrobcom bola na rezervnom kolese zvýraznená doporučená (dovolená) rýchlosť jazdy pri použití kolesa na suchej ceste 80 km/h. Rezervné koleso malo odlišný dezén (užšie drážky na odvádzanie vody) ako ostatné tri pneumatiky. V konaní bolo nesporné, že žalovaný 1 ako vodič osobného motorového vozidla zn. Audi Q7, EČ BLI20JY spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrela matka, manželka a svokra žalobcov U. U.. V konaní bolo nesporné, že žalovaný 1 je konateľom a spoločníkom žalovaného 2, žalovaný 2 je prevádzkovateľom a držiteľom osobného motorového vozidla Audi Q7, EČ BLI20JY, čo mal súd preukázané z osvedčenia o evidencii - technického preukazu na č.l. 68, žalovaný 2 je zároveň poisťníkom osobného motorového vozidla Audi Q7, EČ BLI20JY a žalovaný 3 je poisťovateľom, ktorý so žalovaným 2 ako poisťníkom uzavrel dňa 17.06.2015 zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. Audi Q7, EČ BLI20JY (č.l. 66).

10. Žalovaní 1 a 3 v konaní namietali, že nie sú pasívne vecne legitimovaní, preto sa súd najprv zaoberal ich pasívnou vecnou legitimáciou. Pri riešení otázky, kto nesie zodpovednosť za zásah do osobných práv žalobcov podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. kto je pasívne legitimovaný, vzal súd do úvahy, že z hľadiska obsahu a účelu sú zodpovednostným vzťahom vzniknutým v dôsledku zásahu

do osobnostných práv najbližšie zodpovednostné vzťahy, na ktoré dopadajú ustanovenia § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. V zodpovednostnom právnom vzťahu na jednej strane vystupuje ten, kto sa dopustil protiprávneho konania a na druhej strane ten, komu týmto protiprávnym konaním vznikla určitá ujma. Totožný je účel oboch inštitútov - zabezpečiť v čo najväčšej miere nahradenie vzniknutej škody.

11. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný 1 je konateľom a spoločníkom žalovaného 2, v čase dopravnej nehody bol žalovaný 1 na pracovnej ceste na stretnutie s klientom žalovaného 2, čo žalovaný 1 (v trestnom konaní v pozícii obvineného) uviedol pri výsluchu do zápisnice spísanej na Okresnom riaditeľstve PZ v Trnave zo dňa 28.09.2016 (č.l. 45 a nasl. vyšetrovacieho spisu, kde žalovaný 1 okrem iného uviedol, že 18.08.2015 išiel z Pezinka do Piešťan za klientom) a uvedené mal súd preukázané aj z čestného prehlásenia spoločnosti Mobilier s.r.o. (č.l. 140), ktorá potvrdila, že žalovaný 2 im poskytoval od roku 2014 ekonomické služby a poradenstvo v účtovníctve, pričom dňa 18.08.2015 o 14:30 malo prebehnúť v sídle spoločnosti Mobilier v Piešťanoch pracovné stretnutie k účtovnej dokumentácii, avšak žalovaný 1 ako zástupca žalovaného 2 sa na toto stretnutie nedostavil z dôvodu dopravnej nehody.

12. Zodpovednosť právnickej alebo fyzickej osoby (podnikateľa) za škodu podľa ustanovenia § 420 ods. 2 OZ sa uplatní nielen v prípadoch, keď bola škoda spôsobená ich zamestnancami, členmi, spoločníkmi a pod., ale aj vtedy, ak bola spôsobená inými osobami, ktoré použil podnikateľský subjekt na svoju činnosť. Nie je preto podmienkou, aby ten, kto spôsobil škodu (škodca), bol v priamom právnom (zmluvnom) vzťahu voči podnikateľovi, ale je rozhodujúce, či škodu spôsobil pri činnosti, ktorá je vykonávaná pre fyzickú alebo právnickú osobu a ktorá spadá do pôsobnosti tejto osoby. Do rámca činnosti právnickej (fyzickej) osoby spadá totiž nielen výkon zamestnania v pracovnom pomere, ale aj taká ďalšia činnosť, ktorej nechýba miestny (priestorový), časový a vecný (vnútorný, účelový) vzťah k činnosti tejto osoby (Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 1061).

13. Pod zodpovednosťou za škodu spôsobenú konaním použitých osôb má ustanovenie § 420 ods. 2 prvá veta OZ na mysli zodpovednosť

a. PO za konanie štatutárnych orgánov (§ 20 ods. 1 OZ),

b. PO za konanie zákonných zástupcov (§ 13 až 16 OBZ),

c. PO a FO za konanie vlastných zamestnancov (§ 20 ods. 2 OZ),

d. za konanie ďalších osôb, ktoré postupovali podľa pokynov PO alebo FO, ktoré boli oprávnené takto konať za FO alebo PO, a to bez ohľadu na druh právneho vzťahu medzi FO alebo PO a osobou za ne konajúcou (Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 1060).

14. U žalovaného 1 nešlo o súkromnú cestu vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, ale o pracovnú cestu, ktorú vykonával v mene žalovaného 2 a na jeho zodpovednosť ako jeho konateľ, dopravnú nehodu teda spôsobil ako osoba, ktorú pri svojej činnosti použil žalovaný 2 ako právnická osoba, preto škoda bola spôsobená žalovaným 2 ako právnickou osobou a žalovaný 1 v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka za škodu spôsobenú pri tejto dopravnej nehode nezodpovedá, preto v konaní nie je pasívne vecne legitimovaný. Z tohto dôvodu súd žalobu voči žalovanému 1 ako nedôvodnú zamietol.

15. Pasívne vecne legitimovaným je žalovaný v 2. rade v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri činnosti ktorého došlo k vzniku nemajetkovej ujmy a zároveň jeho pasívna vecná legitimácia vyplýva aj z ust. § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda je zodpovedný ako prevádzkovateľ osobného motorového vozidla Audi Q7. Zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla za škodu, ktorá je upravená v ustanovení § 427 Občianskeho zákonníka, je nepochybne objektívnou zodpovednosťou; za škodu vyvolanú zvláštnou povahou prevádzky zásadne zodpovedá prevádzateľ motorového vozidla bez zreteľa na zavinenie. V prípade spôsobenia nemajetkovej ujmy na osobnostných právach tak ako v prípade škody (majetkovej) spôsobenej osobitnou prevádzkou zodpovedá prevádzkovateľ vozidla, treba analogicky (§ 853 a § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka) vyvodit' jeho zodpovednosť.

16. V konaní bolo nesporné, že k motorovému vozidlu zn. Audi Q7, EČ BLI20JY ku dňu dopravnej nehody mal žalovaný 2 ako poisťník uzavretú so žalovaným 3 ako poisťovateľom zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. značky zn. Audi Q7, EČ BLI20JY. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to vo výške (v tom rozsahu) v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom

predpokladom vzniku povinnosti poistiteľa plniť, je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 Zákona o PZP, t. j. uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, o. i. škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona).

17. Súd sa nestotožnil a argumentáciou žalovaného 3, že náhrada nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do osobnostných práv nespadá pod rozsah poistného krytia povinného zmluvného poistenia, z ktorého dôvodu nie je pasívne legitimovaný pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zásah do osobnostných práv žalobcov (do ich práva na súkromný a rodinný život) bol spôsobený pri dopravnej nehode, ktorú zavinil žalovaný 1, žalovaný 3 bol poisťovateľom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v držbe žalovaného 2. Súd dospel k záveru, že pasívna legitimácia žalovaného 3, ktorý má postavenie poistiteľa z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a jeho povinnosť zaplatiť uvedenú náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 4, § 15 ods. 1 Zákona o PZP. Poistený má v zmysle týchto zákonných ustanovení z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

18. Pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v Zákone o PZP. Súd je toho názoru, že pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu zákona č. 381/2001 Z. z. (gramatický výklad), resp. vychádzajúci z ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich finančnému bankrotu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožiteľná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely Zákona o PZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia.

19. Napokon pri výklade pojmu škoda pre účely Zákona o PZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Predmetný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje majetkovú škodu aj nemajetkovú škodu (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

20. S použitím eurokomformného výkladu pojmov „náhrada škody na zdraví“ v § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 a § 15 ods. 1 Zákona o PZP a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13

ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, preto podľa súdu spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného 3 za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona, a preto je aj daná pasívna legitímácia žalovaného 3 na náhradu tejto nemajetkovej ujmy.

21. Vnútroštátny orgán aplikácie práva sa má vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, t. j. výklad v súlade s komunitárnym právom, aby sa tak zabezpečil "reálny účinok" príslušnej smernice bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vyplniť medzery vnútroštátneho právneho predpisu samotnými ustanoveniami smernice. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 24.10.2013 (C-22/12) vo veci Haasová, pod pojmom ujma na zdraví sa má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Súdny dvor na základe týchto svojich úvah dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Podľa výroku ktorého článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady č. 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/15/EHS z 11.05.2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V 56. bode rozsudku Súdny dvor konštatoval, že poškodené osoby pri svojom nároku sa opierajú o § 11 Občianskeho zákonníka, teda majú oporu vo vnútroštátnom práve. V 57. bode rozsudku sa uvádza, že tento záver nemôže spochybníť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Citovaným rozsudkom Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obeť dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Súdny dvor súčasne upozornil, že i keď nerozhoduje vnútroštátny spor, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora, pričom týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom. Podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci Drozdovs C-277/12, smernica rady 72/166/EHS a smernica rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

22. Za stavu, že právo Slovenskej republiky (jeho ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka) umožňuje žalobcovi požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je teda dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy, musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Súd preto neuznal právnu argumentáciu žalovaného 3, že nie je pasívne legitimovaný na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku.

23. Súd poukázal na právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v rozsudku sp. zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017, podľa ktorého pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v Zákone o PZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných

práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Pri výklade pojmu škoda nie je možné vychádzať výlučne z gramatického výkladu, ale z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, nakoľko zodpovednostný zákon bol výsledkom transpozície smerníc EÚ a komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu. Najvyšší súd zároveň poukázal na uznesenie ÚS III. ÚS 666/2016, podľa ktorého pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Najvyšší súd konštatoval, že takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.

24. Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 6Cdo/219/2017 zo dňa 27.09.2018 vyslovil názor, že podľa názoru dovolacieho súdu onačené rozhodnutia ESD C-22/12 vo veci Haasová a Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 474/2016 (i rozhodnutia, na ktoré toto rozhodnutie odkazuje, t. j. III. ÚS 646/2015 a I. ÚS 206/2015), ako aj aktuálne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 1/2016, predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa odvolací súd neodklonil. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012, na ktoré poukazovala dovolateľka. Nebol preto splnený predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., t. j. odklon dovolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vo vyššie uvedenej právnej otázke, a zároveň ani predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., t. j. nevyriešenie tejto otázky v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel súd k záveru, že aj žalovaný v 3. rade je v konaní pasívne vecne legitimovaný.

26. Na základe zisteného skutkového stavu a citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej žalovaným 1, pri ktorej zomrela matka žalobcov 1 a 3 a manželka žalobcu 4, U. U., došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov 1, 3 a 4, nakoľko žalobcovia 1 a 4 stratili matku a žalobca 3 manželku, s ktorou tvorili harmonickú rodinu, pričom v dôsledku úmrtia U. U. došlo k nezvratnému ukončeniu tohto spolužitia. V danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromného a rodinného života žalobcov 1, 3 a 4 chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, bola narušená celistvosť ich rodiny, kedy z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmu, ktorá dopadá na zostávajúcich členov rodiny, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. Ochudobnenie žalobcov 1, 3 a 4 v citovej oblasti je nenapraviteľné a so vzniknutou ujmu sa budú vysporadúvať celý život. V danom prípade došlo protiprávnym konaním žalovaného 1 k najzávažnejšej forme zásahu do osobnostných práv žalobcov 1, 3 a 4, kedy žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca, nakoľko následky tohto zásahu sú trvalé, neodstrániteľné a nenapraviteľné. Je nepochybné, že ujmu, ktorá žalobcom 1, 3 a 4 vznikla, by na ich mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú.

27. V danom prípade nie je potrebné preukazovať, že došlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti žalobcov 1, 3 a 4 v spoločnosti, pretože to nie je obligatórnou podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúcom v narušení súkromného a rodinného života. Jediným predpokladom je, že primerané zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nedostačujúce, následok spočívajúci v znížení vážnosti osoby v spoločnosti je v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka uvedený len príkladom a nevzťahuje sa na

zásahy do súkromného alebo rodinného života fyzickej osoby. Neoprávnený zásah do práva na súkromie totiž nemusí vždy vyvolať zníženie vážnosti alebo dôstojnosti dotknutej fyzickej osoby v spoločnosti. Porušenie práva na súkromie treba odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do súkromného a rodinného života je existencia závažnej ujmy, teda takej, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za značnú.

28. Žalovaní v konaní namietali výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy. Určenie výšky peňažnej náhrady v prípade splnenia podmienok § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd pri svojom rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, t.j. jednak zo závažnosti vzniknutej ujmy a jednak z okolností, za ktorých došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti. Súd zohľadnil aj to, že išlo o nedbanlivostný trestný čin žalovaného 1, ktorý žalobcom prostredníctvom právneho zástupcu zaslal ospravedlňujúci list a ponúkol im pomoc. V konaní nebolo preukázané a ani nikým tvrdené, spoluzavinenie U. U. na predmetnej dopravnej nehode. Pri určení peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal súd u každého zo žalobcov 1, 3 a 4 predovšetkým na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrti člena rodiny a dôsledky, ktoré táto tragická nehoda u nich vyvolala. Žalobcovia 1, 3 a 4 s U. U. tvorili harmonickú rodinu, vzájomne si pomáhali, mali pekný vzťah, nebohá túto rodinu takpovediac stmelovala. Smrťou U. U. došlo k nezvratnému ukončeniu tohto spolužitia, bola narušená celistvosť tejto rodiny a bolo závažným spôsobom zasiahnuté do ich rodinného a súkromného života, pričom následky tohto zásahu sú trvalé, neodstrániteľné a nenapraviteľné.

29. Žalobkyňa 1 bola dcérou U. U. Žalobkyňa 1 pri výsluchu uviedla, že taký vzťah, ako mala ona s matkou, má málokto, boli stále spolu. Po sobáši s manželom bývali u jej rodičov 8-9 rokov, následne si postavili dom oproti rodičom len aby bola blízko pri svojej mamičke. Na matku bola fixovaná, jej stratu nesie ťažko ona aj celá rodina. Žalobkyňa 1 s manželom nemali deti, preto takmer všetok čas trávila žalobkyňa 1 s matkou, nakoľko manžel pracoval v zahraničí. Žalobkyňa 1 sa so svojou matkou stretávala denne, spolu varili, nakupovali, žalobkyňa 1 chodila s matkou k lekárom. Žalobkyňa 1 sa po nehode psychicky zrútila a v liečbe psychiatra je až dodnes, stále užíva lieky, aj na spanie. Keby nemala pri sebe manžela, tak celú túto situáciu nezvládne. Žalobkyňa 1 sa ani po troch rokoch nevyrovнала so smrťou matky a poznačilo to aj jej vzťah s manželom. Z výsluchu žalobkyne 1 mal súd preukázané, že trauma, ktorá žalobkyňi 1 vznikla smrťou matky je neodstrániteľná z jej citového života, pričom náprava následkov podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nedostačujúca. Na druhej strane súd prihliadol na skutočnosť, že v prípade žalobkyne 1 sa nejedná o maloletú dcéru odkázanú na starostlivosť a výchovu od svojej matky, ale o plnoletú dcéru, ktorá v čase nehody už nebývala s matkou v spoločnej domácnosti, bola vydatá a mala manžela, s ktorým bývala v spoločnej domácnosti. Žalobkyňa 1 s matkou neboli zároveň odkázané ani na vzájomnú starostlivosť, preto súd žalovaným 2 a 3 uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 20.000 eur, ktorá podľa názoru súdu zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti matky a dôsledky, ktoré táto strata u žalobkyne 1 vyvolala, keď zároveň vychádzal z obdobných rozhodnutí súdov a takto určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za primeranú (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/264/2013).

30. Žalobca 3 bol synom U. U.. Žalobca 3 pri výsluchu uviedol, že láska k jeho mamine sa nedá slovami popísať. Po smrti mamy sa im zmenil komplet celý život. Boli jedna krásna veľká rodina, neboli tri rodiny, sestra býva oproti rodičovskému domu a on kúpil dom vo vedľajšej uličke. Ich rodinu držala po kope mama. Žalobca 3 mal horšie detstvo, otec bol na neho v detstve veľmi prísny, mama ho pred ním zastávala, bol to anjel. Bola to jeho jediná opora, kde sa môže vyžalovať. Ani s manželkou si žalobca 3 tak nerozumie, ako si rozumel so svojou maminou. Otec bol na neho zlý, tvrdý, mamina bola jeho kamarátka. Narodil sa mu pred 9 mesiacmi synček, ktorého si mamina veľmi priala, preto ho trápí, že jeho syn už nezažije svoju babku. Vedie ho k tomu, aby vedel, čo to bolo za ženu, chodí s ním aj na cintorín. Mrzí ho, že sa ho nedožila, keď si ho takto priala. Teraz to je celé zle. Predtým bola rodina kompletná, chodili spolu na dovolenky, lyžovať. Žalovaný mu zobral nielen maminu, ale celú rodinu. Sestra teraz s nimi nemôže chodiť lyžovať. U rodičov boli stále, teraz sa rodičovskému domu vyhýba z toho hľadiska, že jeho tato je odvtedy odpísaný človek. Žalobca 3 stratil sestru čo sa týka normálneho života. Vyhýba sa rodičovskému domu, lebo nepočuje od otca nič iné len plač a spomienky na to, ako to bolo. Je to pre neho deprimujúce. Otec to rieši tým svojím spôsobom, upíja sa k smrti. Ten človek im pochová aj otca vďaka tomu, že im zobral maminu. Otec sa trápí neskutočne, s mamou

žil od 17. rokov. Mladšia dcéra je celá babka, pripomína mu ju, je to pekné. Jeho dcéry mali s babkou fantastický vzťah, chodievali spolu na nákupy, na vianočné trhy. Oni boli jeden celok, neboli to tri rodiny, teraz je to všetko o ničom. Výsluchom žalobcu 3 bolo preukázané, že trauma, ktorá žalobcovi 3 vznikla smrťou matky je neodstrániteľná z jeho citového života, pričom náprava následkov podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nedostačujúca. Na druhej strane rovnako ako pri žalobkyni 1 súd prihladol na skutočnosť, že v prípade žalobcu 3 sa nejedná o maloletého syna odkázaného na starostlivosť a výchovu od svojej matky, ale o plnoletého syna, ktorý v čase nehody už nebyval s matkou v spoločnej domácnosti ani sa s ňou denne nestretával, mal vlastnú rodinu a s matkou už neboli odkázaný na vzájomnú starostlivosť, preto súd žalovaným 2 a 3 uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.000 eur, ktorá podľa názoru súdu zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti matky a dôsledky, ktoré táto strata u žalobcu 3 vyvolala, keď zároveň vychádzal z obdobných rozhodnutí súdov a takto určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za primeranú, keď zároveň vychádzal z obdobných rozhodnutí súdov a takto určenú výšku nemajetkovej ujmy považoval za primeranú (rozsudok Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 5C/351/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/470/2014).

31. Žalobca 4 bol manželom U. U.. Pri výsluchu uviedol, že manželstvo uzavreli keď mal žalobca 19 rokov a U. U. 17 rokov. Ako manželia spolu prežili 40 rokov a žalobca 4 manželku miloval celý život. Manželcia spolu vychovali dve deti, ktoré sa starajú o svoje rodiny a teraz ešte aj o neho. Spolu postavili dom, odtŕhali si od úst, nabrali pôžičky, ktoré spoločne splatili a keď im malo byť lepšie, stalo sa toto. Žalobca 4 od dopravnej nehody nežije, hreší a pije. Žalovaný 1 mu zabil manželku, ktorá bola podľa neho najlepšia a najkrajšia. V tom okamihu zabil aj žalobcu 4. Žalobca 4 túži po pomste. Žalobca teraz žije v dome sám, všetko musí robiť sám. Manželka žalobcovi 4 veľmi chýba, stále na ňu myslí a stále sa s ňou rozpráva. Keďže mu manželka neodpovedá, žalobca 4 si odpovedá sám. Žalobca 4 strašne potrebuje tú ženu, bola strašne dobrá, chýba mu na každom kroku. Tri roky je to hrozné a bude to navždy hrozné. Miloval ju, mal ju rád. Žalobca 4 ostal ako bez ruky a bez nohy, manželka sa starala o všetko. Vždy všetko robili spolu, aj všade chodili spolu. Žalobca 4 nemôže v noci spať, stále je hore a myslí na ňu, rozpráva sa s ňou. Nič ho na tomto svete už nebaví, ona bola jeho všetkým. Mohol sa o ňu oprieť a teraz nemá nikoho. Žalobkyňa 1 pri svojom výsluchu potvrdila, že žalobca 4 žije v dome sám, je smutný a trúchli. Žalobca 3 pri výsluchu potvrdil, že žalobca 4 sa neskutočne trápí, stále plače a upíja sa k smrti. Z výsluchu žalobcu 4 mal súd preukázané, že trauma, ktorá žalobcovi 4 vznikla smrťou manželky, je neodstrániteľná z jeho citového života, pričom náprava následkov podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nedostačujúca. Súd preto žalovaným 2 a 3 uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 4 sumu 30.000 eur, ktorá podľa názoru súdu zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti manželky a dôsledky, ktoré táto strata u žalobcu 4 vyvolala, keď zároveň vychádzal z obdobných rozhodnutí súdov a takto určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za primeranú, keď zároveň vychádzal z obdobných rozhodnutí súdov a takto určenú výšku nemajetkovej ujmy považoval za primeranú (rozsudok Okresného súdu Brezno sp. zn. 2C/61/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/116/2013).

32. Vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcov v 1., 3. a 4. rade ako nedôvodnú zamietol.

33. Súd žalobu žalobcu 2, ktorý sa voči žalovaným domáhal zaplata náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady ušlého zisku, zamietol ako nedôvodnú. V konaní bolo nesporné, že žalobca 2 bol zaťom nebohej U. U., nebol jej príbuzným v priamom ani pobočnom rade, v čase dopravnej nehody nežil s nebohou v spoločnej domácnosti, posledné dva roky pracoval v zahraničí. Žalobca 2 súdu nepreukázal (a ani netvrdil), že mal so svokrou tak výnimočný vzťah, resp. že by si boli tak blízki, že jej smrť mu spôsobila neodčiniteľný zásah do jeho osobnostných práv. Žalobca 2 pri výsluchu uviedol, že nemajetkovú ujmu si neuplatňuje vo vzťahu k svokre, ale vo vzťahu jeho a jeho manželky, teda za to, ako sa mu po dopravnej nehode zmenil život, keďže po dopravnej nehode už s manželkou nemôže určité činnosti vykonávať a naopak, určité povinnosti musí vykonávať namiesto nej. Žalobca 2 je obmedzovaný, manželka je iná, sú nešťastní. Žalobca 2 prišiel o šťastie a rodinnú pohodu.

34. Žalovaní v konaní namietali neexistenciu príčinnej súvislosti nároku nemajetkovej ujmy žalobcu 2 s protiprávnym konaním žalovaného 1. Príчинná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie a vznik škody sú v logickom slede, a teda ak protiprávne konanie škodcu bolo príčinou a vznik škody následkom tejto príčiny. Atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí

byť preto priamy, bezprostredný, neprerušený; nestačí, ak je iba sprostredkovaný (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 2Cdo 292/2006). Príčinou vzniku škody zároveň nie je skutočnosť, ktorá sama je už následkom. Zodpovednosť nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite.

35. Protiprávne konanie žalovaného 1 nebolo príčinou, ktorá priamo spôsobila žalobcovi 2 ním tvrdenú nemajetkovú ujmu. Vzťah príčiny a následku v danom prípade je prerušený; sprostredkovaný, resp. odvodený od zmeny života jeho manželky a od jej obmedzení. Vzhľadom na uvedené žalobca 2 v konaní nepreukázal priamu príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného 1 a nemajetkovou ujmu žalobcu, preto súd žalobu žalobcu 2 o náhradu nemajetkovej ujmy zamietol.

36. Žalobca 2 sa zároveň domáhal aj náhrady ušlého zisku vo výške 28.405 eur spočívajúcej v strate na zárobku, ktorého sa musel vzdať z dôvodu, že sa trinásť mesiacov staral o manželku, z ktorého dôvodu musel ukončiť pracovný pomer u zamestnávateľa v zahraničí, ktorý nárok žalovaný rozporovali z rovnakých dôvodov ako jeho nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

37. Ako už bolo uvedené, na vznik zodpovednosti za škodu sa vyžaduje naplnenie nasledovných predpokladov: 1. porušenie právnej povinnosti (protiprávny úkon), 2. vznik škody, 3. príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou, 4. zavinenie. Všetky štyri predpoklady vzniku zodpovednosti musia byť splnené kumulatívne. Všeobecná zodpovednosť je založená na princípe zodpovednosti za predpokladané zavinenie, to znamená, že poškodený musí preukázať, že došlo k porušeniu právnej povinnosti a že škoda a jej výška sú v príčinnej súvislosti s týmto porušením. Škodca musí preukázať, že na škode z porušenia právnej povinnosti nenesie vinu. Škoda je pritom chápaná ako ujma, ktorá sa prejavuje v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná peniazmi, a je nahraditeľná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii. Z hľadiska rozsahu náhrady škody z ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Za skutočnú škodu sa považuje škoda, ktorá sa prejaví v zmenšení majetku poškodeného. Skutočná škoda tak predstavuje rozdiel v hodnote poškodeného majetku pred spôsobením škody a po spôsobení škody na majetku. Nejde pritom iba o škodu spôsobenú na veciach, ide tiež o škodu, ktorú poškodený utrpel na iných majetkových právach. Ušlý zisk, resp. to, čo poškodenému ušlo predstavuje ujmu spočívajúcu v tom, že u neho nedôjde v dôsledku protiprávneho konania alebo škodovej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa tak dalo očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí. V tejto súvislosti súd uvádza, že nestačí iba pravdepodobnosť zvýšenia majetku poškodeného. Poškodený musí v spore okrem protiprávnosti a vzniku škody preukázať aj to, že je medzi nimi vzťah príčinnej súvislosti.

38. Z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že medzi protiprávnym konaním žalobcu 1 a ušlým ziskom žalobcu 2 nie je priama príčinná súvislosť. Ukončenie pracovného pomeru žalobcu 2 u jeho zamestnávateľa v zahraničí bolo výsledkom rozhodnutia žalobcu 2, nie následkom porušenia právnej povinnosti žalovaného 1. Žalobca 2 na preukázanie výšky ušlého zisku síce predložil mzdové listy preukazujúce výšku jeho príjmu dosahovaného u zamestnávateľa za obdobie od 1.1. do 31.12.2014, od 1.1. do 28.2.2015, od 2.3. do 7.9.2015, avšak dôkaz o tom, z akého dôvodu, z koho iniciatívy, resp. akým spôsobom bol ukončený tento pracovný pomer v konaní nepredložil. Žalobca 2 teda nepreukázal ani len to, že pracovný pomer u zamestnávateľa ukončil výlučne z dôvodu, že sa musel starať o manželku, resp. že starostlivosť o ňu nebolo možné zabezpečiť iným spôsobom, preto súd nepovažoval za preukázanú príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti žalovaným 1 a ušlým ziskom vzniknutým žalobcovi z dôvodu ukončenia pracovného pomeru u zamestnávateľa. Žalobca 2 nepreukázal ani to, že v danom období nemal žiadny príjem, že nepoberal žiadne štátne sociálne dávky. Žalobca 2 tak neunesol dôkazné bremeno, z ktorého dôvodu súd jeho žalobu o náhradu ušlého zisku ako nedôvodnú zamietol.

39. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a na totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi a proti prevádzateľovi vozidla, nebolo možné uložiť žalovaným povinnosť solidárneho plnenia (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 499/2002, sp. zn. 25 Cdo 2464/2000). Poškodený má neobmedzený priamy nárok na plnenie voči poisťovateľovi a môže priamo od neho požadovať náhradu nemajetkovej ujmy. Zároveň si môže uplatňovať náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú prevádzkou motorového vozidla aj od poisteného, resp. škodcu. Môže svoj nárok uplatniť buď samostatne voči každému, alebo spoločne žiadať plnenie aj proti poisťovateľovi aj proti poistenému, resp. škodcovi, pričom plnenie môže dostať len raz, preto poškodený má nárok na plnenie proti dvom

subjektom, avšak z iného právneho dôvodu. Žalovaní 2 a 3 potom majú postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi solidarita a jedným rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na splnenie celého dlhu, avšak vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého, preto súd žalovaným 2 a 3 uložil povinnosť zaplatiť dlžnú sumu tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

40. Súd uložil žalovaným 2 a 3 povinnosť zaplatiť žalobcom 1, 3 a 4 náhradu nemajetkovej ujmy v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku z dôvodu, že túto dlhšiu lehotu na plnenie žiadali uložiť žalovaným vo svojej žalobe samotní žalobcovia a súd uloženie takejto dlhšej lehoty vzhľadom na výšku priznaných súm považoval za dôvodné.

41. O náhrade trov konania o zaplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne 1 rozhodol súd podľa ustanovenia § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobkyňa 1 má voči žalovaným 2 a 3 nárok na náhradu trov konania o zaplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 95 % s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, nakoľko zastavenie konania v časti 38.304 eur zavinil žalovaný 3, keď dlžnú sumu uhradil po podaní žaloby a vo zvyšnej časti zavinila zastavenie konania žalobkyňa 1, ktorá vo zvyšnej časti 964,40 eur na žalobe netrvala, preto podľa pomeru zavinenia (97,5 % - 2,5 %) má žalobkyňa voči žalovaným 2 a 3 nárok na náhradu trov konania o zaplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 95 %.

42. O náhrade trov konania žalobcov 1, 3 a 4 rozhodol súd podľa § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu tak, že žalobcovia 1, 3. a 4, ktorí boli v konaní úspešní, majú voči žalovaným 2 a 3 nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalobcovia 1, 3. a 4 boli voči žalovaným 2 a 3 plne procesne úspešní v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko úspech mali čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto ich nároku, závisela výlučne od úvahy súdu, ktorú žalobcovia 1, 3. a 4 nemohli nijako predvídať, preto majú žalobcovia 1, 3 a 4 voči žalovaným 2 a 3 nárok na náhradu trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

43. O náhrade trov konania žalovaného 1 rozhodol súd podľa § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu tak, že žalovaný 1, ktorý bol v konaní plne úspešný, keď súd žalobu žalobcov voči nemu zamietol, má voči žalobcom v 1., 2., 3. a 4. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jedným z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalobcov.

44. O náhrade trov konania žalovaných 2 a 3 voči žalobcovi 2 rozhodol súd podľa § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu tak, že žalovaní 2 a 3, ktorí bol v konaní voči žalobcovi 2 plne úspešný, keď súd žalobu žalobcu 2 voči nim zamietol, majú voči žalobcovi v 2. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jednému z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť žalobcu v 2. rade voči druhému žalovanému.

45. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

46. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný 3 s použitím odvolacích dôvodov podľa § 365 písm. d), f) a h) CSP. Poukázal na to, že žalobcovia sa svojím návrhom domáhali zaplatenia nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 510.000,-- Eur z titulu škodovej udalosti zo dňa 18.08.2015, kedy žalovaný 1 spôsobil dopravnú nehodu, následkom čoho matka a manželka žalobcov 1 až 4 utrpela zranenia nezlučiteľné so životom. V konaní namieta pasívnu legitimáciu a má za to, že nie je pasívne legitimovaným subjektom. Nesúhlasí s argumentáciou žalobcov, v ktorej poukazuje na to, že žalovanému 3 by mala byť priznaná pasívna vecná legitimácia v spore vzhľadom na rozhodovaciu prax najvyššej súdnej autority na území SR. S takýmto názorom nemožno súhlasiť.

47. Argumentácia obsahujúca pasívnu vecnú legitimáciu poisťovní pri náhrade nemajetkovej ujmy pri povinnom zmluvnom poistení motorového vozidla, je postavená na aplikácii extenzívneho eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Zb. zák. o povinnom

zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej Zákon o PZP) v spojení s ostatnými ustanoveniami citovaného zákona. Má za to, že touto eurokonformnou argumentáciou nemožno súhlasiť v celom rozsahu. Eurokonformný výklad sa argumentačne opiera o rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24.10.2013 vo veci C -12/12. Slovenská právna úprava nezahŕňa právo na ochranu osobnosti a z nej vyplývajúci nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri porušení tohto práva pod náhradu škody, ktorú je možné uplatniť z povinného zmluvného poistenia a preto je ich záver o neexistencii pasívnej legitímácie žalovaného 3 správny. Vo výklade a právnom posúdení nároku na nemajetkovú ujmu zastáva aj po vydaní rozhodnutia ESD č. C-22/12 právny názor, že nemajetková ujma nie je krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.04.2011 sp.zn. 4Cdo/168/2009 a rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.03.2016 sp.zn. 3Cdo/301/2012. S touto eurokonformnou argumentáciou nemožno súhlasiť v celom rozsahu. „Eurokonformný“ výklad sa argumentačne opiera o rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej ako „ESD“) zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12.1Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 24.10.2013, vo veci C /22/12 Katarína Haasová proti Rastislavovi Petříkovi, Blanke Holingovej.

Poukázal na samotné rozhodnutie ESD zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12, ktorého výrok / právna veta znie nasledovne: „Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“ Zastáva právny názor, že slovenská právna úprava nezahŕňa právo na ochranu osobnosti a z nej vyplývajúci nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri porušení tohto práva pod náhradu škody, ktorú je možné uplatniť z povinného zmluvného poistenia, a preto záver o neexistencii pasívnej vecnej legitímácie Žalovaného 3/ je správny. Je možné konštatovať, že ak určitá konkrétna osoba zasiahne do osobnostných práv inej osoby, ktorých porušenie je dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy, pričom tento zásah a teda i zodpovednosť zaň, nie je možné preniesť na iný tretí subjekt, a to ani v prípade, ak ide o poisťovateľa zodpovedného subjektu, ak nemajetková ujma nie je výslovne predmetom poistenia. Vo výklade a právnom posúdení nároku na nemajetkovú ujmu zastávame i po vydaní rozhodnutia ESD C-22/12 právny názor, že nemajetková ujma nie je krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.04.2011, sp. zn. 4Cdo/168/2009, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.03.2016, sp. zn. 3Cdo/301/2012: v ktorom je uvedené,„..... keďže slovenské právo neupravuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia.“

Zdôraznil, že konštantná rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR sa nezmenila ani po vydaní rozsudku ESD zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 a ani po uzneseniach Ústavného súdu SR a preto považuje postup súdu za právne nesprávny a neudržateľný.

Ďalej namietal, že vzhľadom na okolnosti samotnej škodovej udalosti sa priznaná čiastka spolu v rozsahu 60.000,-- Eur javí ako značne neprimeraná. Žalovaný 1 sa pozostalým žalobcom riadne ospravedlnil, svoj čin oľutoval a bol právoplatne odsúdený v trestnom konaní. Taktiež z výpovedí žalobcov na pojednávaní neboli preukázané také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v takejto výške. Všetky uvedené okolnosti neboli dostatočne vzaté do úvahy, pričom vo svetle vyššie uvedeného je čiastka celkom v rozsahu 60.000,-- Eur značne neprimeraná. Navrhol, aby odvolací súd uplatnil svoje moderačné právo a túto sumu znížil. Ešte zdôraznil, že v konaní bola žalobou uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy v celkovej výške 510.000,-- Eur. Aj v konaní pred súdom prvej inštancie bolo opakovane poukazované na to, že takáto výška sa zásadne vymyká rozhodovacej praxi súdov, nielen v podmienkach SR, ale aj v celosvetovom meradle. Uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v

takejto neprimeranej výške taktiež poukazuje skôr na ekonomickú pohnútku uplatnenia nároku, kedy je potlačené poslanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako takej.

Namietal tiež nesprávnosť rozhodnutia aj o náhrade trov konania, keď súd žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobcovia, ktorí boli zastúpení odborným zástupcom - advokátom pri formulovaní petitu a určení žalovanej sumy majú postupovať v súlade so súdnou praxou a reálne zhodnotiť a zdefinovať svoju nemajetkovú ujmu, neprimerane vysoký uplatňovaný nárok vo vzťahu k reálne priznanej sumy zbytočne zaťažuje súd i strany konania a v konečnom dôsledku je len dôkazom snahy získať čím väčšiu sumu, prospech a skutočný účel konania postupuje do úzadia. Predmetom konania je síce rozhodnutie o výške nároku závislého od úvahy súdu, to však neopodstatňuje tú skutočnosť, aby si v obdobných prípadoch žalobcovia uplatňovali ľubovoľnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a následne sa dožadovali náhrady trov konania v celom rozsahu aj po využití moderačného práva zo strany súdu. Nerozporuje skutočnosť, že výška priznaného nároku závisela od úvahy súdu, zastával však stanovisko, že žalobcovia nemohli mať 100 % úspech v spore v takomto prípade, ak im rozhodnutím nebolo priznaných 100 % z výšky uplatňovaného nároku. Je v rozpore s princípom právnej istoty, aby žalovaní, po úspešnom bránení sa v konaní a znížení uplatňovaného nároku, nakoľko žalobcovia nedokázali preukázať opodstatnenosť uplatnenej výšky nároku, boli zaviazaní na náhradu 100 % trov konania voči žalobcom. V danom prípade išlo o úspešnú obranu zo strany žalovaných. Žalovaným je napriek úspešnej obrane voči neprimeranému nároku uplatnenému zo strany žalobcu celkom odňatý nárok na náhradu trov konania, v čom vidí hrubé porušenie princípu spravodlivosti.

Záverom poukázal i na to, že konanie má i inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to nedostatočné a chybné odôvodnenie rozhodnutia. Žalobcovi v 4. rade bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 30.000,- EUR, pričom na pojednávaní žalobca 4 uviedol, že vysúdené peniaze „preleje dole hrdlom“. Má za to, že s vyššie uvedenými skutočnosťami sa súd prvej inštancie dostatočne nevyporiadal. Prvostupňový súd v rozpore so zákonom neuviedol aké skutočnosti považoval za preukázané, ktoré za preukázané nepovažoval, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil.

Navrhol preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobu voči žalovanému 3 zamietol a rozhodol, že žalovaný 3 má voči žalobcom 1 až 4 nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

48. K odvolaniu žalovaného 3 sa vyjadrili žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu s tým, že žalovaný 3 podal odvolanie proti výrokom III., IV., V., IX., X., XI. a XII. rozsudku s tým, že namieta svoju pasívnu legitimitáciu, namieta výšku priznanej nemajetkovej ujmy, namieta výšku náhrady trov konania a namieta nedostatočné, chybné odôvodnenie rozhodnutia. K námietke pasívnej legitimitácie, ktorú žalovaný 3 odôvodňuje od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ako najvyššej súdnej autority v teritoriálnom priestore SR, poukázal na to, že rozhodnutie, na ktoré poukazuje žalovaný 3 sú prekonané nielen ustabilizovanou súdnou praxou všeobecných súdov, ale i práve najvyššou súdnou autoritou v teritoriálnom priestore SR, v ktorej je Najvyšší súd SR konkrétne rozsudkom zo dňa 31.07.2017 sp.zn. 6MCdo 1/2016. Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Týmto rozhodnutím je vyvrátené i ďalšie rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 15.05.2017, na ktoré sa žalovaný 3 odvoláva. Ak žalovaný 3 zastáva stanovisko, že vzhľadom na okolnosti samotnej škodovej udalosti sa priznaná čiastka spolu v rozsahu 60.000,- Eur javí ako značne neprimeraná, argumentuje tým, že žalovaný 1 sa pozostalým žalobcom riadne ospravedlnil, svoj čin oľutoval a bol právoplatne odsúdený v trestnom konaní a že neboli preukázané také okolnosti, ktoré odôvodňovali priznanie takejto náhrady, uviedol, že na rozdiel od žalovaného 3, ktorý je právnická osoba, žalobcovia sú ľudia s citmi, ktorým nikto nikdy nevráti ich milovanú matku a manželku, ktorá pre všetkých žalobcov bola na svete všetkým a preto aj žalobca 4 na pojednávaní uviedol to, čo uviedol, pretože je absolútne zúfalý a je v beznádeji. Žalovaný 1 sa nikdy pozostalým neospravedlnil, pričom žalobcovia nerozumejú neosobnému termínu „riadne ospravedlnil“, ktoré použil žalovaný 3 prostredníctvom právneho zástupcu. Netreba si zamieňať poľahčujúcu okolnosť v trestnom práve s neodstrániteľným zásahom do práv žalobcov, pretože v trestnom konaní išlo v prvom rade o žalovaného 1 a nie o žalobcov.

K námietke výšky náhrady trov konania odmieta názor žalovaného 3, že v konaní išlo o snahu získať čím väčšiu sumu a skutočný účel konania ustupuje do úzadia, pretože stratu milovanej osoby žalobcov

nemôže vynahradiť žiadna suma a táto vždy závisí od voľnej úvahy súdu, ktorá sa tiež vyvíja v čase a priestore, pričom žalovaný 3 odmieta postupovať v súlade s aktuálnou súdnou praxou vo vzťahu k pasívnej legitimácii, ktorá napriek jeho neochote, je daná. Rovnako, ak žalovaný 3 namieta výšku priznaných nemajetkových ujím, ktorých zaplatenie je možné uložiť len pasívne legitimovanému subjektu, námietka o nedostatku pasívnej legitimácie tak s touto námietkou (výška priznanej nemajetkovej ujmy) v prirodzenom a logickom rozpore.

Pri náhrade trov konania vo veciach ochrany osobnosti sa postupuje podľa § 10 ods. 8 Vyhlášky ministerstva spravodlivosti SR a nie podľa § 10 ods. 1 citovanej vyhlášky, čo znamená, že výpočtový základ pre rozhodovanie súdu o náhrade trov konania v konaniach o ochrane osobnosti a ak sa žiada nemajetková ujma je pri úspechu rovnaký bez ohľadu na výšku uplatňovanej a priznanej sumy. Rozhodujúcou skutočnosťou je v tomto prípade, že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv (Nález Ústavného súdu SR z 23. januára 2014, sp.zn. IV. ÚS599/2013). Záverom uviedol, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozsiahlom odôvodnení riadne vysporiadal s celým skutkovým aj právnym stavom. Navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, pričom žalobcovia 1, 3 a 4 majú právo na náhradu rov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

49. K odvolaniu žalovaného 3 sa vyjadril aj žalovaný 1 a 2 s tým, že nesúhlasia s argumentáciou žalovaného 3 týkajúcej sa námietky nedostatku jeho pasívnej legitimácie. Súd prvej inštancie sa s touto otázkou starostlivo a presvedčivo vypořiadal. Odvolateľ sám poukazuje na komunitárne právo, ktoré má najvyššiu právnu silu ako prameň práva a napriek tomu s ním polemizuje a neuznáva ho. Súhlasil s argumentáciou súdu prvej inštancie, že žalovaný 3 nepochybne je pasívne legitimovaný v spore a to tak po hmotnoprávnej, ako aj po procesnoprávnej stránke. Nič na tom nemení ani nekonformná judikatúra Najvyššieho súdu SR. Napokon spochybňovať za týmto účelové rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré sú v súlade s legislatívnym europrostredím najvyššej právnej autority štátu, je právne neudržateľné a neetické.

Pokiaľ ide o argumentáciu týkajúcu sa výšky náhrady trov konania, je naopak potrebné stotožniť sa s argumentáciou odvolateľa. Výška uplatnených nárokov, musí mať istú mieru racionality a nevytvárať priestor pre zneužívanie dobrodenia zákonodarcu, aj napriek bolestivému a tragickému následku nehody.

Nezdieľajú názor odvolateľa, že ním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu je nepreskúmateľné. Naopak zastávajú názor, že je presvedčivé, precízne a presvedčivo odôvodnené. Na základe týchto úvah a argumentov navrhli, aby odvolací súd meritórnu časť napadnutého rozsudku potvrdil a pokiaľ ide o napadnuté výroky týkajúce sa trov konania, právneho zastúpenia zväzil argumentáciu odvolateľa a prípadne zmenil tieto výroky a rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP a priznal im náhradu trov odvolacieho konania.

50. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP <.), po zistení, že odvolanie žalovaného 3 bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP <.), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP <.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP <.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 < a § 363 CSP <.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 < písm. a), b) <., f) < a h) CSP <.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 < CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP <.), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP <.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP <., a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP <.), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného 3 nemožno priznať úspech ,v dôsledku čoho sú splnené podmienky napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výroch potvrdiť s použitím § 387 ods. 1 a 2. Civilného sporového poriadku. <.

51. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, bolo posúdiť, či prvoinštančný súd rozhodol správne v súlade so skutkovými zisteniami a so zákonom, ak zaviazal žalovaných 1 a 3 k povinnosti spoločne a nerozdielne, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, zaplatiť žalobcovi 1 náhradu nemajetkovej ujmy 20.000,- Eur, žalobcovi 2 náhradu nemajetkovej ujmy 10.000,- Eur a žalobcovi 3 náhradu nemajetkovej ujmy 30.000,- Eur, všetkým do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšku žalobu žalobcov zamietol.

52. Žalovaný 1 a 2 odvolací návrh nepodali a dlžnícka solidarita medzi žalovaným 1 ako škodcom na jednej strane a žalovaným 3 ako poisťovateľom na strane druhej nemá hmotnoprávne oporu, čím potom súd prvej inštancie o solidarite žalovaných, správne rozhodol spôsobom vyplývajúcim z hmotného práva tak, že plnením škodcu zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť poisťovateľa a naopak (tzv. nepravá solidarita), ale vzhľadom na dané okolnosti daného prípadu, t.j. vzťah medzi žalovanými subjektmi (poistený a poisťovňa), keď povinnosť plniť žalovaným 3 je odvodená od povinnosti žalovaného 1 ako škodcu, sa podľa odvolacieho súdu, čo do výšky priznaného plnenia musí rozsudok vzťahovať oboch žalovaných rovnako, samozrejme pri preukázaní existencie poistného vzťahu medzi žalovanými ohľadne prejednávanej škodovej udalosti, z ktorej vznikom uplatnený nárok, čo je daný prípad, čím potom priznané nároky žalobcom predstavujú nedielné záväzky medzi žalovanými 1. a 3. Odvolací súd preto s použitím § 367 ods. 2 CSP <. priznal suspenzívny účinok odvolaniu žalovaného 3. vo vzťahu k celému rozsudku a preskúmal napadnuté rozhodnutie vo vzťahu k oboj žalovaným, hoci odvolanie podal len žalovaný 3., avšak výslovne vo vzťahu k celému obsahu rozsudku aj voči žalovaným 1 a 3.. Vo vzťahu k žalovanému 3 zamietnutie žaloby pre nedostatok pasívnej legitímácie nadobudlo právoplatnosť, obdobne ako aj zamietnutie žaloby žalobcu 2 pre nepodanie odvolanie proti týmto výrokom.

53. Nesprávnym právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nemu vtedy, ak súd použil iný právny predpis ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval.

54. Predmetom sporu je nárok každého zo žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu, že protiprávnym konaním zamestnanca žalovaného 1 (ktorý ako vodič osobného motorového vozidla zaviniel dopravnú nehodu, pri ktorej žalobca 1 ako dcéra, žalobca 3 ako syn a žalobca 4 ako manžel neb. U. U., ktorá utrpela ťažké zranenia s neodstrániteľnými následkami) došlo k zásahu do osobnostných práv, práva na zdravie a súkromie u žalobcov 1,3 a 4 ako aj práva na súkromie a rodinný život. Žalovaný 3 je na základe poistnej zmluvy uzavretej so žalovanou 1 poisťovateľom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. <. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej aj Zákon o povinnom zmluvnom poistení).

55. Odvolací súd viazaný rozsahom a konkrétnymi odvolacími dôvodmi, ktoré odvolateľ vo svojom odvolaní vymedzil v lehote stanovenej zákonom, vychádzajúc z obsahu podaného odvolania, bolo len namietanie nesprávnosti záveru súdu prvej inštancie o pasívnej legitímácie žalovaného 3, namietanej výšky priznaného odškodnenia a nesprávneho rozhodnutia o náhrade trov konania.

56. Viazanosť odvolacieho súdu rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP <.) znamená, že na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť podľa ust. § 365 CSP <. dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby také porušenia zistil. Výnimkou sú vady týkajúce sa porušenia procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP <.), porušenie ktorých odvolací súd v danom prípade nezistil.

57. Ustanovením § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku <. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprihádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd je zároveň povinný vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami v odvolaní, pričom za podstatný argument je potrebné považovať taký argument, ktorý má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania môže priniesť priaznivejšie rozhodnutie pre odvolateľa.

58. V zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku <. rozsudok musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými

námietkami strán. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesto pre dohady a domnienky. V odôvodnení rozhodnutia súd teda uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, ktoré dôkazy v konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu, tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t. j. musí byť preskúmateľné.

59. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy týkajúce sa žalovaným 3. v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednáwanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa žalovaný 3. s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe v časti vyhovel a v časti žalobu zamietol.

60. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcami tvrdených nárokov, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatnených nárokov, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku v napadnutej časti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

61. Čo sa týka nesprávneho posúdenia pasívnej legitímácie žalovaného 3 odvolací súd sa s odvolacími argumentami odvolateľa nestotožňuje.

62. Odvolací sa pridriava svojho právneho záveru, ktorý vyjadril už vo svojich skorších rozhodnutiach por. rozsudok KS Trnava č.k. 26Co/724/2015 z 31.10.2017, 24 Co 142/2018 zo dňa 16.1.2019 od ktorého nie je žiadny dôvod sa odkloniť i v danom spore.

63. Podľa § 415 O.z. každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

64. Podľa § 420 ods. 1 a 3 O.z. každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Zodpovednosť sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

65. Podľa § 427 ods. 1 a 2 O.z. fyzické a právnické osoby, vykonávajúce dopravu, zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

66. Podľa § 4 ods. 1 ZoPZP poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

67. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho uhradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu

a. škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b. škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c. účelne vynaložené náklady spojené s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmena a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v paragrafe 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,

d. ušlého zisku.

68. Podľa § 15 ods. 1 ZoPZP náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

69. Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie žalovanej 2. ako poisťovateľa žalovanej v 1. rade je rozhodujúce vyriešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v ZoPZP, najmä v jeho ustanovení § 4 ods. 2 o. i. škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona), ktorý upravuje vecný rozsah poisťného krytia. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t.j. ujám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada. V našom právnom prostredí, ktoré je súčasťou práva európskeho spoločenstva, je (napriek námietkam žalovanej v 2. rade) potrebné vykladať pojem škoda eurokonformne. Niet pochybností, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD EÚ C-22/12 Haasová, bod 39), na ktorý poukázal aj súd prvej inštancie a preto i v preskumávanej veci je nutné riešiť spornú právnu otázku v súlade s komunitárnym právom (právna oblasť je harmonizovaná s právom Európskej únie).

70. Aj odvolací súd má za to, že rozhodujúci je v danej veci už citovaný rozsudok SD EÚ C-22/12 vo veci Haasová (na ktorý odkazuje v odvolaní aj žalovaná v 2. rade ako aj súd prvej inštancie) a odkaz na tzv. motorové smernice týkajúce sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z ktorých súd prvej inštancie označil v smernicu Rady 72/166/EHS, smernicu Rady 84/5/EHS /druhá smernica/, smernicu rady 90/232/EHS a smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES, a podľa odvolacieho súdu aj smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/ES zo 16. mája 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení smerníc Rady č. 73/239/EHS a 88/357/EHS /štvrtá smernica o poistení motorových vozidiel/ a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (kodifikované znenie).

71. Odvolací súd však v tejto súvislosti zdôrazňuje, že smernice citované v predchádzajúcom odseku na účely účinnej realizácie spoločného trhu smerujú na jednej strane k zabezpečeniu voľného pohybu motorových vozidiel nachádzajúcich sa na území Európskej únie, ako aj osôb vo vozidle a na druhej strane k zabezpečeniu porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd spôsobených týmito vozidlami, bez ohľadu na miesto nehody na újnom území. Ukladajú preto členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola krytá poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok (rozsudok SD EÚ C-300/10 Marques Almeida, C-22/12 Haasová, bod 42). Členské štáty majú tiež zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením (rozsudok SD EÚ C-22/12 Haasová, bod 55).

72. Pri posudzovaní pasívnej legitímácii žalovanej 3. (resp. vo všeobecnosti poisťovne) treba dať do pozornosti aj uznesenie ÚS SR č. k. III. ÚS 645/2015-30 zo dňa 16.12.2015, ktorým ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú sťažnosť obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, ktorou namietala porušenie základného práva vlastníť majetok, na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4Co/658/2014-158 z 21.05.2015 (ktorým odvolací súd potvrdil prvoinštančný rozsudok zaväzujúci na plnenie náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej pozostalým z dopravnej nehody aj poisťovňu). V tomto rozhodnutí ÚS SR konštatoval: „...hoci Súdny dvor v rozsudku vo veci sp. zn. C-22/12 z 24. októbra 2013 viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13, pozn.) každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.“

73. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa musia vnútroštátne ustanovenia v konaní vo veci samej v čo najväčšej miere vykladať a uplatňovať v súlade so smernicami. Vnútroštátne súdy teda musia vnútroštátne právo v najväčšej možnej miere vykladať v zmysle znenia a účelu smernice, aby bol dosiahnutý výsledok, ku ktorému táto smernica smeruje (porov. z posledného obdobia napr. rozsudok SD z 25. apríla 2013, C-81/12, Asociația ACCEPT proti Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ods. 71). Podľa názoru odvolacieho súdu Súdny dvor EÚ v rozsudku z 24. októbra 2013, vec C-22/12 (prípád Haasová), uviedol, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu z titulu občianskoprávnej zodpovednosti poisteného upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Tu sa odvolací súd stotožňuje s názorom žalobcov a žalovaného v 1. rade o potrebe eurokonformného výkladu ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP.

74. S použitím eurokonformného výkladu (Smernica EP a Rady 2009/103/ES zo 16.9.2009) pojmov „náhrada škody, škoda na zdraví“ v ust. § 4 ods. 1, 2, 4 a § 15 ods.1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia. Ustanovením § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z.z. sa do slovenského právneho poriadku implementovali ustanovenia smernice Rady 72/166/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ako aj druhej smernice Rady 84/5/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (v súčasnosti kodifikované v spoločnej smernici č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a kontrole plnenia tejto povinnosti). Podľa čl. 1 druhého bodu Smernice č. 2009/103/ES „poškodený“ znamená akúkoľvek osobu oprávnenú na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa čl. 3 cit. Smernice každý členský štát prijme všetky vhodné opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe opatrení uvedených v prvom pododseku. Poistenie povinne pokrýva ujmy na zdraví. Účel smernice možno dosiahnuť výkladom pojmov uvedených v tomto ustanovení, a to konkrétne pojmu „náklady pri usmrtení. Pod pojem náklad teda možno zahrnúť aj

nároky tretích osôb, ktoré je v súvislosti s usmrtením potrebné uspokojiť, aj keď im nepredchádzali žiadne peňažné výdavky v pravom slova zmysle. Na základe toho tak možno pod tento pojem podradiť aj nároky podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže aj tu ide o nároky, ktoré je potrebné v súvislosti s usmrtením vynaložiť, teda na ktoré vznikne nositeľom osobnostných práv nárok. Týmto výkladom je možné zabezpečiť, že právo Slovenskej republiky bude v súlade s právom európskej únie, konkrétne v súlade s čl. 1 a čl. 3 Smernice 2009/103/ES tak, ako ju interpretoval Súdny dvor Európskej únie v rozsudku vo veci C-22/12. Odlišnosť inštitútov náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy vo vnútroštátnom práve (Občiansky zákonník), nemôže brániť aplikácii komunitárneho práva, v oblasti harmonizovanej právom európskej únie, ako ani napĺňaniu cieľov smerníc.

K obdobnému záveru dospel aj ÚS SR vo svojom uznesení č.k. I. ÚS 474/2016-17 zo 17. augusta 2016 - sťažnosti obchodnej spoločnosti Wüstenrot poisťovňa, a.s. Karadžičova 17 Bratislava v súvislosti s namietaním porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne spis. zn. 17Co 243/2015 z 22. marca 2016 (ktorým bola táto spoločnosť ako žalovaná zaviazaná na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým z dopravnej nehody), keď po oboznámení sa s úplným znením rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci spis. zn. C-22/12 z 24. októbra 2013 (poukazujúc na svoje predchádzajúce rozhodnutie - uznesenie spis. zn. III. ÚS 646/2015 zo 16. decembra 2015) opakovane konštatoval, "hoci súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13) každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkou motorového vozidla upravuje zákon číslo 381/2001 Z.z., podľa ktorého má aj sťažovateľka (spoločnosť Wüstenrot poisťovňa a.s.) ako poisťovateľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky". V tejto súvislosti ďalej Ústavný súd dodáva, že k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadnil zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody, poukazujúc aj na svoje rozhodnutie spis. zn. I. ÚS 206/2015 z 29. apríla 2015 ktorým obdobnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

75. V prejednávanej veci z vykonaného dokazovania bolo nesporné, že zásah do osobnostných práv žalobcov (do ich práva na súkromný a rodinný život), v dôsledku ktorého utrpeli psychickú ujmu (nemateriálnu alebo nemajetkovú škodu na zdraví), bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovanej v 3. rade ako poisťovateľa zodpovednosti žalovaného v 1. rade. Preto žalobcom prislúchalo právo, aby im tento poisťovateľ (žalovaná v 3. rade) nahradil (ako poškodeným subjektom) žalobou uplatňovaný nárok a to s poukazom eurokonformný výklad ustanovenia § 4 ods. 2 <. ZoPZP, podľa ktorého platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku.

76. V rozsudku zo 17. februára 2011 sp. zn. 5Cdo/265/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou". Najvyšší súd Slovenskej republiky v ňom ďalej konštatoval, že „zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti".

77. Eurokonformný, ako i lingvistický výklad, sú v súlade s definovaním pojmov európskym deliktným právom, ktorý chápe škodu na zdraví ako ujmu (zhoršenie) telesného alebo duševného zdravia.

Preto nárok z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zahŕňa aj ujmu v emočnej sfére žalobcov ako poškodených. V kontexte vyššie uvedeného sa javí nadbytočné argumentovať špecifikami dotknutých hmotnoprávných inštitútov vnútroštátneho práva (náhrada škody a náhrada nemajetkovej ujmy) z hľadiska pojmoslovia poškodených osôb a druhovým vymedzením škody na zdraví podľa Občianskeho zákonníka (§ 449 ods. 1). Dôvodom je neprípustne zužujúci výklad pojmu ujma na zdraví (abstrahujúci duševné zdravie človeka). Eurokonformným výkladom oblasti harmonizovanej právom Európskej únie sa preto prinavracia komplexný význam pojmu zdravie a s tým spojené odškodnenie jeho obidvoch zložiek (telesnej a psychickej).

78. V súlade s vyššie uvedeným potom odvolací súd dodáva, že aj v práve prejednávanej veci ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje (za splnenia ostatných podmienok v ods. 4) aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 cit. zákona uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. Žalobcovia majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému v 1. rade. Túto ujmu tak v zmysle § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 381/2001 Z.z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu, ktoré mal žalovaný v 1. rade uzavreté u žalovanej v 3. rade, takže žalovaná v 3. rade je povinná nahradiť žalobcom aj túto ujmu.

79. Medzičasom k danému právnemu problému zaujal aktuálne stanovisko i Najvyšší súd SR, konkrétne v rozhodnutí sp. zn. 6MCdo/1/2016, v ktorom konštatoval, že: „...v čase nasledujúcim po rozhodnutiach NS sp. zn. 4 Cdo 168/2009 <. a 3 Cdo 301/2012 <. a zároveň predchádzajúcim rozhodovaním v prejednávanej veci spornú právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) ústavný súd. Ten nielenže už vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustalujúcimi krytie aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa ZoPZP, ale dokonca pri rozhodovaní vo veci sťažovateľky totožnej s podnecovateľkou mimoriadneho dovolania z prejednávanej veci v rámci odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 <. uzavrel (citované z uznesenia), že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001. Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka <. o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie.

80. Čo sa týka priznanej výšky nemajetkovej ujmy u každého zo žalobcov 1,3 a 4 odvolací súd sa s takou výškou priznanej výšky stotožňuje. Pre posúdenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie už nie je rozhodujúce, aké výšky náhrady nemajetkovej ujmy, si žalobcovia 1,3 a 4 uplatnili, ale koľko im súd priznal, keď výrok o zamietnutí nárokov týchto žalobcov nad rozsah priznanej náhrady, pre nepodanie odvolanie dotknutými žalobcami nadobudol právoplatnosť.

81. Pri úvahe o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je nevyhnutné prihliadnuť k samotnému účelu a funkciám tohto inštitútu pri ochrane osobnosti (podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka). Primárny význam má funkcia satisfakčná, to znamená primerane vzhľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu vyvážiť, resp. zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, pretože nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť. Ďalšia funkcia je preventívno-sankčná, pričom forma a intenzita zavinenia by mala hrať kľúčový význam pre určenie povinnosti nahradiť škodu a citovú ujmu poškodeného.

Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila). V dôsledku neoprávneného zásahu došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelým. Táto intenzita bola daná tým, že išlo o matku žalobcov 1 a 3 a manželku žalobcu 4, pričom nebohá žila v spoločnej domácnosti s manželom a v blízkosti dcéry, s ktorou boli v denno-dennom styku.

Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca aktivity pozostalých, často vyžadujúca odbornú pomoc (v dôsledku duševného ochorenia), sú žalobcovia zasiahnutí stratou osoby, ktorá sa o nich starala, mala k nim citovo najbližšie, vedela poradiť, podporiť aj pomôcť. Strata takéhoto člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu

medziľudských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Nemožno prihladať ani charakter hodnôt, do ktorých bolo zasiahnuté a ich ochranu garantovanú Ústavou SR. Súd prvej inštancie aj vo vzťahu k výške uplatňovaných nárokov zistil v dostatočnom rozsahu skutočnosti rozhodné pre meritórne posúdenie veci a prihladal na zákonom stanovené kritériá priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihladať okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, tak ako je uvedené vyššie, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadostučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Základnými kritériami spravodlivého zadostučinenia je primeranosť, ktorá je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu (vyššie uvedených v danom prípade). Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdu v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť).

Odvolačný súd odvoláciu námietku týkajúcu sa výšky priznaného finančného zadostučinenia - „nepovažuje za dôvodnú a tiež poukazuje len všeobecnú formuláciu tejto námietky bez konkretizácie a bez uvedenia akéhokoľvek „iného rozhodnutia súdu v obdobnej veci“, ktoré by inak posudzoval ako dotknutú otázku, resp. v rozpore s ktorým by výška náhrady priznaná v súdnej veci mala byť v rozpore. Taktiež odvolateľ vôbec neuvádza, ktoré konkrétne skutkové zistenia by neboli pri určení výšky náhrady okresným súdom zohľadnené, resp. (naopak) na ktoré by malo byť neprimerane prihladané.

Ústavný súd Českej republiky konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky peňažnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp. zn. I. ÚS 2844/14). Podporne odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax v obdobných veciach, teda vo veciach priznania náhrady nemajetkovej ujmy, keď napr. rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 13C/126/2010-267 zo dňa 1.10.2014 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 13C/126/2010-292 zo dňa 12.11.2014 potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/368/2015-311 zo dňa 1.7.2015 bola manželke muža zomrelého pri dopravnej nehode priznaná suma 40.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 37C/178/2010-73 zo dňa 28.4.2010 potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/90/2010-117 zo dňa 16.3.2011 bola rodičom dcéry zomrelej pri dopravnej nehode priznaná každému suma 15.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 17C/22/2015-253 zo dňa 23.3.2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 17C/22/2015-253 zo dňa 23.3.2016 potvrdenými rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/176/2016 zo dňa 29.3.2017 bola matke syna zomrelého pri dopravnej nehode priznaná suma 20.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 2C/61/2010-261 zo dňa 5.2.2014 potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/465/2014 zo dňa 30.7.2015 bola manželke a dvom deťom muža zomrelého pri dopravnej nehode priznaná každému suma 33.500 eur, rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 10C/9/2013-129 zo dňa 4.12.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co/566/2015-229 zo dňa 29.6.2016 bola manželovi a trom deťom ženy zomrelej pri dopravnej nehode priznaná každému suma 8.000 eur. Z rozhodnutí všeobecných súdov tak vyplývajú závery, že každé priznanie určitej sumy musí byť riadne a spoľahlivo odôvodnené skutkovými okolnosťami prípadu. Na druhej strane však povaha náhrady nemajetkovej ujmy vylučuje možnosť akejkoľvek spoľahlivej kvantifikácie. V týchto prípadoch sa totiž peniazmi odškodňuje niečo, čo samo osebe žiadnu majetkovú hodnotu nemá (osobnosť človeka), a preto je akákoľvek presnejšia kvantifikácia uplatňovaných súm nemožná. Práve preto súd musí pristupovať k priznávaniu týchto súm obozretne uvažlivo s ohľadom na individuálne okolnosti prípadu. Nie je preto opodstatnená odvolacia námietka žalovaného 3., že výška priznanej nemajetkovej ujmy je u úspešných žalobcov neprimerane vysoká.

Odvolačný súd konštatuje, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nepôsobí likvidačne, ale predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobcov v prípade, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Preto nemožno konštatovať, že by priznanie takejto náhrady súdom prvej inštancie bolo prostriedkom bezdôvodného obohatenia žalobcov. Naopak náhrada

nemajetkovej ujmy žalobcom, v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej právnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, je spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie.

82. Čo sa týka konkrétnej námietky ohľadne žalobcu 4 tento pri svojom výsluchu neuviedol, že uplatnené sumy, „preleje krkom“, naopak uviedol, že ak mu bude nemajetková ujma priznaná, je jeho vecou, či peniaze použije na charitu, alebo preleje krkom, čo je podstatný rozdiel.

83. V časti rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania, súd prvej inštancie primerane povahe veci aplikoval zásadu úspechu v spore, vrátane princípu všeobecnej spravodlivosti. Zároveň v zmysle § 10 ods. 8 vyhl. č. 655/2004 Z.z. sa tarifná hodnota odmeny za právne služby v danom spore neodvíja od výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ale od samotnej skutočnosti, že predmetom sporu boli nároky na náhradu nemajetkovej ujmy, preto odvolacie argumenty odvolateľa nie sú opodstatnené.

84. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku <., pričom v odvolacom konaní úspešným žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 3. v plnom rozsahu.

85. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

86. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).